

4de vergadering

Dinsdag 27 oktober 1998

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 66 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Maas-de Brouwer, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Ruers, Scholten, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Steenkamp, Stevens, Stoffelen, Talsma, Tiesinga-Autsema, Tuinstra, Veling, Verbeek, Vriskoop, Werner, Wiegels en Zwerver,

en de heer Korthals, minister van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Lycklama à Nijeholt, Hirsch Ballin en Zijlstra, wegens verblijf buitenslands;

Batenburg, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik

voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en gedrukt onder de nummers 26214, 26216 en 26223 de termijn is verstreken, stel ik vast, dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze verdragen geen behoefte bestaat.

Ik deel aan de Kamer mee, dat op 19 oktober jongstleden het verslag van de JBZ-Raad van 24 september jongstleden is aangeboden met begeleidende brief. In deze brief verzoeken de betrokken bewindslieden om verdere afhandeling van ontwerpbesluit nr. 5. Op dit ontwerpbesluit had de Kamer haar positie gereserveerd vanwege stapeling van gemaakte voorbehouden en om de tekst van het ontwerpbesluit. Sindsdien is over beide kwesties informatie aangeboden waarmee de Kamer tevreden is. Om die reden adviseren de desbetreffende vaste commissies van de Eerste Kamer thans het gemaakte parlementair voorbehoud op te heffen. Ik stel aan de Kamer voor, dit advies te volgen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de voorstellen van (rijks)wet:

- **Herstel van gebreken en leemten in de Rijksoctrooiwet en de Rijksoctrooiwet 1995 alsmede het laten vervallen van de verplichte domiciliekeuze (25872, R1606);**

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven van het Huis der Koningin (I) voor het jaar 1999 (26200-I);**

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1999 (26200-II).**

Deze voorstellen van (rijks)wet worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Aanpassing van het fiscale procesrecht aan de Algemene wet bestuursrecht en wijziging van een aantal fiscale en andere wetten (herziening van het fiscale procesrecht) (25175).**

(Zie vergadering van 13 oktober 1998.)

De beraadslaging wordt hervat.

De heer **Stevens** (CDA): Voorzitter! Tijdens de vorige vergadering heb ik uitgesproken dat recht doen op geheime stukken in belastingzaken niet thuishoort in het belastingrecht. Deze stellingname werd onderschre-

Stevens

ven door de andere woordvoerders. Ik heb toen tijd gevraagd voor overleg met de fracties en om de mogelijkheid van het indienen van een motie te overwegen.

De toepassing van de Algemene wet bestuursrecht in het procesrecht brengt met zich dat artikel 8:29 AWB van toepassing wordt in belastingzaken. Daardoor ontstaat de mogelijkheid dat de belastingrechter moet rechtspreken op basis van stukken die de belastingplichtige niet kent. De toepasselijkheid van artikel 8:29 van de AWB op fiscale procedures wordt in brede kring echter als ongewenst gezien, omdat op deze wijze in een fiscale procedure gegevens gebruikt kunnen worden die voor een belastingplichtige verborgen blijven. Beroep op geheimhouding door de rechter op verzoek van de belastingdienst kan leiden tot vervreemding van de belanghebbende burger. Ik verzoek daarom de regering in de instructie beroepschriften een bepaling op te nemen dat van de zijde van de belastingdienst geen beroep zal worden gedaan op artikel 8:29, eerste lid, AWB behoudens in die gevallen waarin naar het oordeel van de belastingplichtige stukken aan het dossier moeten worden toegevoegd, omdat ze op de zaak betrekking hebben. Ik verzoek de regering tevens de toepassing van deze bepaling in de instructie te monitoren en daarvan jaarlijks verslag te doen in de toelichting bij de begroting van het ministerie van Financiën. Mocht de regering daartoe niet bereid zijn, dan zal ik mij gedwongen voelen een motie van deze strekking in te dienen die kamerbreed wordt ondersteund.

□

De heer **Rensema** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik handhaaf hetgeen ik hier veertien dagen geleden heb gezegd. Het is niet zinvol om alles te herhalen. Slechts op een enkel punt vraag ik de minister om opheldering.

Wringt de geheimhouding niet met de motiveringsplicht? Het is niet goed denkbaar dat een verhoging van een aanslag gemotiveerd kan worden door de mededeling dat op grond van geheime informatie die alleen aan het hof ter beschikking staat, moet worden geoordeeld dat belanghebbende nog een extra inkomen heeft genoten. Ik blijf van mening dat het recht doen op

geheime stukken niet wenselijk is en dat dit ook niet goed mogelijk is. Voorzitter! Wij steunen voorshands de aankondigde motie van de heer Stevens.

Wij hechten bijzonder aan de termijn van tien dagen. Alles wat daarover in deze Kamer is gezegd – natuurlijk ook de reactie van de minister – zal van belang zijn voor de uitleg van de wet. Op dat punt is er al sprake van een zekere vooruitgang.

□

Minister **Korthals**: Mijnheer de voorzitter! Veertien dagen geleden hebben wij uitvoerig van gedachten gewisseld over artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht en over het voorstel, deze bepaling van overeenkomstige toepassing te verklaren op het belastingprocesrecht. Kamerbreed zijn toen ernstige bedenkingen geuit tegen dit voorstel. De teneur was dat het in het algemeen niet aangaat – en zeker niet in het belastingrecht – dat de rechter recht doet op stukken die aan een van de partijen niet bekend zijn. Ik heb toen onder meer naar voren gebracht dat in de instructie voor beroepschriften zal worden neergelegd dat de belastingdienst slechts in uitzonderlijke gevallen een beroep zal doen op artikel 8:29. Ik heb ook gezegd dat de toepassing van deze bepaling zal worden gemonitord en dat in het kader van de volgende evaluatie van de AWB artikel 8:29 zo nodig kan worden gewijzigd.

Voorzitter! Er ligt een concept-motie van de heer Stevens voor indiening gereed. De staatssecretaris van Financiën en ik kunnen ons vinden in de strekking van de opmerkingen van de heer Stevens. Zij zijn in lijn met en ondersteunen hetgeen ik naar voren heb gebracht.

De strekking van het betoog van de heer Stevens waarborgt een zorgvuldige rechtspleging waarin op een evenwichtige wijze met de belangen van procespartijen en eventuele derden kan worden omgegaan. De regering wordt immers verzocht om in de instructie beroepschriften aan de belastingdienst op te nemen dat van de zijde van de belastingdienst geen beroep zal worden gedaan op artikel 8:29, eerste lid, AWB, tenzij naar het oordeel van de belastingplichtige stukken aan het dossier moeten

worden toegevoegd omdat zij op de zaak betrekking hebben. Tevens wordt de regering verzocht om de toepassing van de bepaling in de instructie te monitoren en daarvan jaarlijks in het kader van de begroting van het ministerie van Financiën verslag te doen.

Voorzitter! De instructie aan de belastingdienst zal worden opgenomen in het Besluit beroep in belastingzaken dat in de plaats is gekomen van de instructie inzake beroepschriften. Dat is ook de kern van hetgeen de heer Stevens naar voren heeft gebracht. Het komt erop neer dat de uitzonderlijke toepassing van deze bepaling op verzoek van de inspecteur nooit in het nadeel van de belastingplichtige kan zijn. Het betekent dat de inspecteur aan zijn beslissing geen voor de belastingplichtige nadelige gegevens ten grondslag zal leggen die niet aan de rechter en de wederpartij bekend mogen zijn. Een beroep op artikel 8:29 is de inspecteur slechts toegestaan indien de belastingplichtige meent dat een stuk dat naar zijn oordeel op de zaak betrekking heeft, alsnog door de inspecteur in het geding moet worden gebracht. Mocht de inspecteur zich in een dergelijk geval gehouden voelen om een beroep op geheimhouding te doen, dan kan de belastingplichtige in het geval dat de rechter een beroep op beperkte geheimhouding zal honoreren, zich op het standpunt stellen dat kennisneming van het stuk door de rechter in zijn voordeel is.

Voorzitter! Ik wil nog het volgende opmerken over de monitoring. De inspecteurs zullen de instructie krijgen om toepassing van artikel 8:29 te melden aan het ministerie van Financiën. De verslaglegging van de toepassing van artikel 8:29 kan worden opgenomen in de memorie van toelichting bij de begroting van het ministerie van Financiën. Ik vraag mij evenwel af of verslaglegging in een afzonderlijke brief niet praktischer is. Mocht de staatssecretaris een praktischer wijze van verslaglegging voor ogen hebben, dan neem ik aan dat de Kamer daarin mee zal kunnen gaan.

Voorzitter! De heer Rensema heeft gevraagd of de geheimhouding niet wringt met de motiveringsplicht. Dit punt komt niet aan de orde, omdat artikel 8:29 Algemene wet bestuursrecht niet ten nadele van de belastingplichtige kan worden

Korthals

toegepast. Hij was overigens indertijd de eerste die zeer veel aandacht heeft gevraagd voor dit punt. Dat kan dus inderdaad niet volgens de uitleg die ik hierbij gegeven heb. Voorts heeft hij nog heel duidelijk aandacht gevraagd voor de termijn van tien dagen. Hij heeft erop gewezen dat wij er tijdens de vorige bijeenkomst in de Kamer uitvoerig op zijn ingegaan. Ik ben het uiteraard met hem eens dat wat hier gezegd is, ook van invloed is op de rechter die daar uiteindelijk rekening mee zal houden.

Voorzitter! Ik hoop dat het wetsvoorstel zoals het hier voorligt, met brede steun in de Kamer zal worden aangenomen.

□

De heer **Stevens** (CDA): Voorzitter! Ik dank de minister en de staatssecretaris voor hun toezegging. Dit maakt het indienen van de motie als zodanig overbodig. Ik constateer dat hiermee de werking van artikel 8:29 van de AWB de facto buiten werking is gesteld in belastingzaken behoudens in de gevallen waarin naar het oordeel van de belastingplichtige stukken aan het dossier moeten worden toegevoegd.

Wat ons betreft, is er geen bezwaar om de verslaglegging te laten plaatsvinden in een afzonderlijke brief van de staatssecretaris van Financiën, mits dat jaarlijks gebeurt. Ik wil de bewindslieden gaarne in overweging geven om bij een volgende gelegenheid – en dan wellicht bij de evaluatie – de wet op dit punt aan te passen.

Voorzitter! Het CDA zal zijn stem aan dit wetsvoorstel niet onthouden.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Sluiting 13.50 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

a. de plenaire behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op:
3 november 1998

Wijziging van de Wet geluidhinder (25905);

Goedkeuring van het op 10 september 1996 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake het alomvattend verbod op kernproeven (Trb. 1997, 62) (25728, R1602);
1 december 1998

Goedkeuring van de op 16 december 1997 te Brussel tot stand gekomen Protocollen bij het Noord-Atlantische Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Hongarije, de Republiek Polen en de Tsjechische Republiek (26032);

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de vaste commissies voor
Onderwijs en voor Wetenschapsbeleid en Hoger Onderwijs
op 3 november 1998:

Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek inzake de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen (ondersteuning onderwijs aan zieke leerlingen) (25871);
Onderwijs

op 10 november 1998:

Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de verruiming van de bijdrage-regeling voor het leerlingenvervoer (25798).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Bestrijdingsmiddelwet 1962 in verband met de instelling van een College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (24817);

Bepalingen met betrekking tot de dienstverlening op het gebied van grensoverschrijdende overmakingen (Wet grensoverschrijdende betaaldiensten) (25934);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (VII) voor het jaar 1997 (slotwet) (26071);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Provinciefonds voor het jaar 1997 (slotwet) (26074);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1997 (slotwet) (26095);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1997 (slotwet) (26097);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het gemeentefonds voor het jaar 1997 (Slotwet) (26102);

Wijziging van de Wet op de samenstelling van de burgerlijke gerechten in verband met verhoging van de maximale aantallen raadsheeren in en advocaten-generaal bij de Hoge Raad (26117);

Wijziging van de wet van 14 februari 1994, Stb. 132, houdende wijziging van de Huurprijzenwet woonruimte in verband met de decentralisatie van de subsidiëring van de volkshuisvesting en de liberalisatie van huurprijzen van duurdere woningen (omzetting van de tijdelijke toepasselijkheid op geliberaliseerde huurovereenkomsten van enkele beschermende bepalingen uit de Huurprijzenwet woonruimte in een permanente toepasselijkheid) (26144);

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1999 (26200 B);

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Diergezondheidsfonds voor het jaar 1999 (26200 G);

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1999 (26200 XIV);

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Diergezondheidsfonds voor het jaar 1998 (26201);

Bepalingen verband houdende met de instelling van een in Nederland zetelend Schots Hof voor de strafrechtelijke vervolging van de personen, aangeduid als "the two accused" in Resolutie 1192 (1998), aangenomen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties tijdens zijn 3920e vergadering op 27 augustus 1998 terzake van de strafbare feiten,